

در خصوص بیم‌ها و هراس‌های جشنواره موسیقی جوان

هنرمند یا شومن، مساله این است

لیلا موسی‌زاده

جشنواره موسیقی جوان که در هفت دوره اخیر به علت داشتن ثبات دبیر آن هم دبیری دانشگاهی، تجربه‌امیدوارکننده‌وقایل‌اعتنایی‌را برای جوانان این مرزوبوم و جشنواره موسیقی جوان ثبت کرده است و آنچنان‌آن را گسترش داده که حالا برای بخش رقابتی و تعداد

بالای شرکت‌کنندگان در سه بخش موسیقی نواحی، دستگاهی و کلاسیک غربی باید یک ماه زمان بگذارند؛ چند روز دیگر به آخرین روز خود خواهد رسید و برندگان این دوره نیز شناخته خواهند شد. از این‌رو از همین امروز بیم‌ها و هراس‌ها برای برگزارکنندگان، داوران و دبیر این جشنواره شروع شده است که پخته‌خواری‌ها

از ماحصل فعالیت رقابتی جوانان در حوزه موسیقی تحت‌عناوینی چون استعدادیابی و شوهای تلویزیونی دوباره از نوجوانان و جوانان این جشنواره آغاز شود و باز هم جوانان این دوره باشند که مورد سوءاستفاده تهیه‌کنندگان و دلالان برنامه‌ها قرار گیرند. برنامه‌هایی که هرگز در آنها هنر اهمیتی ندارد و کسی در آنها شهره

به هنرمندی نمی‌شود و تنها در بهترین حالت می‌توانند شومن‌هایی برای این گونه محافل و برنامه‌ها یا مجلس گرم‌کن‌هایی بی‌ارج و قرب باشند.

به هر حال از همین حالا باید نگران بود، نگران آینده‌ای که این جوانان باید داشته باشند یعنی در رشته خویش مشغول شوند؛ اما این افق روشن را با خود ندارند. همان

نگرانی‌ای که سال‌هاست با دبیر جشنواره موسیقی جوان و هر آن کسی که دل در اعتلای موسیقی و رشد و بالندگی جوانان این سرزمین دارد همراه است.

چراکه موسیقی به علت ماهیت وجودی میهمش در این چند دهه همواره با معضلی به نام بی‌کاری و نداشتن افق روشن برای آینده هنر جویان و دانش‌آموختگانش مواجه بوده، هر چند جشنواره جوان کوشیده است تا با ایجاد انگیزه در جوانان هنر جو آنها را به کار و تلاش هنری خویش مؤمن سازد، اما به هر حال شرایط بد اقتصادی و هزار گرفتاری پنهان و پیدای این سرزمین هر لحظه در کمین آنهاست تا آنها را از غایت هنر به ابتدالی شایع برساند که در ابتدا تصورش را هم نداشتند. از این‌رو ضرورت نگاهداشت هنر و جایگاه هنری و آموزش آن به جوانان به صورت ضمنی امری است که در گفته‌های

دبیر و داوران این دوره از جشنواره جوان بیشتر بروز داشته است. تا جوانان هنر خویش را به ثمن بخش نفروشدند و آن را ارزان معاوضه نکنند. به رغم آنکه سال‌هاست که ارج و قرب هنر مورد تردید است و حتی اساتید نیز در بین متولیان فرهنگی به راحتی مورد بهره‌کشی قرار می‌گیرند و هنرشان را در راه سیاست و هوداری‌های بی‌مورد

ضرورت نگاهداشت هنر و جایگاه هنری و آموزش آن به جوانان به صورت ضمنی امری است که در گفته‌های دبیر و داوران این دوره از جشنواره جوان بیشتر بروز داشته است. تا جوانان هنر خویش را به ثمن بخش نفروشدند و آن را ارزان معاوضه نکنند

مخدوش می‌سازند؛ هستند و بوده‌اند کسانی که همچنان از سنگر هنر موسیقی جایگاه والایی آن را حفظ کرده‌اند و به سیلاب ویرانگر سطحی‌نگری و محبوبیت‌یابی در نزد عوام نیبوسته‌اند. چراکه فرهنگ حفظ هنر را در ذهن و ضمیر خویش داشته‌اند و جایگاه آنچه به نام موسیقی در زمره هنر دارند را حفظ کرده‌اند از این‌رو فرهنگ‌سازی بیشتر از هر چیز دیگری باید سرلوحه هر ارگانی باشد که جشنواره موسیقی جوان را با قوت بر گزار می‌کند و البته این وظیفه خانواده‌هاست که فرهنگ حفظ جایگاه هنر موسیقی را در میان فرزندان خویش جابیندازند، چراکه خانواده اولین جایی است که فرهنگ را به فرزندان می‌آموزد و برای رشد آن می‌کوشد.

که؛ اگر بر فرض در جامعه‌ای همه افراد چاقو را برای کشتن دیگری بخرند، در آن جامعه خرید و فروش چاقو حرام خواهد بود. مثال بارز راجع به این موضوع حکم تحریم تنباکو توسط میرزای شیرازی است که به دلیل واگذاری انحصار معاملات تنباکو به یک شرکت انگلیسی صادر شد و دلالت بر حرام بودن استعمال تنباکو نمی‌کرد و پس از لغو امتیاز، حرمت برداشته شد. در حقیقت از حرف‌های آقای علم‌الهدی این‌طور استنباط می‌شود که به نظر ایشان اصل غنائیز اشکال شرعی ندارد بلکه به واسطه آن که در مجالس لهو (بیهوده) به کار می‌رفته (و می‌رود) حرام تلقی شده است و به واسطه این تلقی نمی‌توان حتی غنارا یکسره حرام دانست. اگر اصل مطلب سخنان ایشان را یکبار دیگر با دقت بخوانید تقریباً توضیح کاملی می‌دهد.

همچنان پویا به کار ادامه داده است. حاصل کوشش‌های او در حوزه آموزش موسیقی، شیوه نوازندگی، آهنگسازی، ابداعات جدید در موسیقی؛ جریانی نوین، ارزنده و ماندگار را در موسیقی ایران پایه‌گذاری کرده است.

با این حال لحظه‌ای از مطالعه، تحقیق، فراگیری و تمرین غفلت نکرده است.

زادروزش را گرمایی می‌داریم زیرا قدرشناسی و احترام به آموزگار را از او فراگرفته‌ایم. بر دستانش بوسه می‌زنیم که هر حرکت مضراش از سر عشق و نوع دوستی، با اعتقاد و تعهد سیم‌ها را نواخته و نغمه‌هایش زندگی را سروده است و ما شادی و سرور، غم و ماتم، عشق، مهر و دوستی را با نغمه‌هایش تجربه کرده‌ایم. آفتاب رخس امروز زهی خوش که بتافت؛ که هزاران دل از او لعل بدخشان شده است (مولوی)

شصت و هشتمین زادروزش را به موسیقی ایران، اهالی فرهنگ و هنر و موسیقی و دوستدارانش تبریک و شادباش می‌گوییم و برای او از صمیم قلب آرزوی سلامتی دارم.

غنما مخالفت شدید داشته و در برخی متون نقل شده که ایشان حکم بر حرمت آن داده‌اند. نکته دیگر آنکه؛ به خاطر داشته باشیم که بحث موسیقی در رساله‌های اکثر فقها ذیل موضوع «مکاسب» مطرح شده و اکثر احکام صادره در حرمت این موضوع، به کسب و کار از طریق موسیقی اشاره داشته و نه خود آن مثل حرام بودن خرید و فروش ساز و یا برخی احکام مشابه، و تان جا که می‌دانیم پس از صفویه فقط دو فقیه به اصل موضوع موسیقی پرداخته‌اند که یکی فیض کاشانی است و دیگری (اگر اشتباه نکنم) علامه اصفهانی است که این دوه حرمت موسیقی رای نداده‌اند.

نکته دیگر آنکه؛ از منظر فقها هر اما به دو دسته تقسیم می‌شوند. یکی آنهایی که فی‌النفسه حرامند، مانند زردی و دیگر آنهایی که به واسطه یک موضوع ثانویه حرامند مثل آن

مسئولیت‌هایی که پذیرفته است، دارد و در حمایت از هنر جدی و مقابله با ناملایمات‌هایی که مدام گریبانگیر هنر موسیقی هستند با قدرت و اعتقاد تمام ایستادگی کرده و همیشه در حمایت از جریان‌های انتقادی در صف نخست بوده است و او آموزگاری است ارزنده که باید مدام از او آموخت و در همه حال هنر جویی کنج‌اکو است که از فرا گرفتن باز نمی‌ماند.

در ارتباطات اجتماعی، خوش‌سخن، گشاده‌روی، طناز و صبور است. او با جدیت تمام و از خودگذشتگی و صف‌ناپذیر در چهار دهه بحرانی موسیقی با محدودیت‌ها، کارشکنی‌ها، ناملایمات موجود در جامعه و حتی برخورد‌های نادرست و نامهربانی‌هایی از خصایص عالی انسانی سرلوحه‌های زندگی اوست. بدون هیچ گونه تکلفی با سادگی تمام زندگی می‌کند. تعهدی بی‌ظنیر در

چند نکته در خصوص صحبت‌های اخیر آقای علم‌الهدی پیرامون موسیقی

آنچه حرام نیست

مهدی قادری

در خصوص صحبت‌های اخیر آقای علم‌الهدی پیرامون موسیقی و اشاراتی که ایشان داشته‌اند چند نکته قابل ذکر و بررسی است. اول آنکه: کلمه موسیقی اصالتاً یک واژه یونانی است و طبعی‌تأ در زبان عرب وجود نداشته است. اما در فرهنگ عرب به خوانندگان «غنی» گفته می‌شده که برگرفته از کلمه «غنا» است و آن (به مفهوم عامیانه) چه چهره‌دن بوده، یا

دلنواشته

برای تولد استاد حسین علیزاده

پاسداشت مردِ ماندگار موسیقی ایران

شهرام صارمی، نوازنده کمانچه که از مدیران خوش‌شنام و باسابقه هنری است در آستانه اول شهریور، سالروز تولد استاد حسین علیزاده آهنگساز و نوازنده پیشگام موسیقی ایرانی دلنواشته‌ای را منتشر کرد. در دلنواشته شهرام صارمی آمده است:

■ ■ ■

به نام زیبایی مطلق، به میمنت و خجستگی اول شهریور ماه زادروزاستاد حسین علیزاده

هرگز نمیرد آن پدري کو تو پرورید وان مادری که چون تو پسر زاده‌باد (عارف قزوینی)

یکم شهریور ماه زادروز هنرمند یگانه، بی‌همتا، جریان‌ساز، نوآور و خلاق، حسین علیزاده است.

هنرمندی سختکوش و خستگی‌ناپذیر که آثارش به واقع بازندگی، شادی، غم و احوالات روزگار و هموطنانش پیوندی ناگسستنی دارد. هنرمندی که به موسیقی ایران اعتباری

نوا

تریو فلوت و پیانو در رودکی

لیلا رمضان، نوازنده پیانو به همراه فیروزه نوابی نوازنده فلوت و نولون بارگین نوازنده فلوت چهارشنبه ششم شهریور در تالار رودکی برای علاقمندان اجرا خواهند داشت. در دی ماه سال گذشته لیلا رمضان به همراه فیروزه نوابی کنسرت دونوازی برگزار کرده بود که اکنون برنامه دیگری را با همراه کردن نولون بارگین استاد کسرنواتوار ورارلبرگ اتریش به روی صحنه می‌برد.

■ ■ ■

«جان جهان» و پاسداشت ادیب خوانساری

آلبوم «جان جهان»، بحر نور ۲، با صدای پوریا اخوای و آهنگ‌سازی رضا پرویززاده در راستای پاسداشت و پشتیبانی از موسیقی اصیل ایرانی و حفظ آثار اساتید و بزرگان موسیقی ایران تنظیم شده است.

در این آلبوم انتخاب آثار، صدادهی ارکستر و تنظیم آثار بانگاه به فرم موسیقی گذشتگان انجام شده تا رنگ و بوی موسیقی قدیم برای شنوندگان فرهیخته تداعی شود. آوازهای این اثر به پاسداشت شیوه آوازی استاد ادیب خوانساری و سال‌ها تلاش ایشان در رادیو ملی و خلق آوازهای ماندگار، طراحی شده و توسط پوریا اخوای هنرمند پر تلاش عرصه آواز واز شاگردان برجسته استاد شجریان که سابقه هنری پرتلاشی دارد، اجرا شده است.

از دیگر هنرمندانی که در خلق این آلبوم نقش داشته‌اند، می‌توان از: بهروز همتی نوازنده تار، رضا پرویززاده آهنگ‌ساز و نوازنده کمانچه، ماهیار تمسکنی نوازنده سنتور، محمد میرزایی نوازنده نی، حسین حدت نوازنده عود، علی همتی نوازنده بزم‌تار، امین پرویززاده نوازنده کمانچه‌آنتوو حسین همتی نوازنده تنبک اشاره کرد.

نو نوا

آواز دوره پهلوی اول

بهروایتی دیگر

خواننده: علی خان
عارف، حسین خان
طهر انسی، عبدالله
حجازی، حسین خان
سنجلائی، جناب
دماوندی، حسن خان
قصاب، محمدعلی خان ابازری و عبدالعلی وزیری
گردآوری و متن: محمد رضا شرایلی
ناشر: ماهور ۱۳۹۸

در باره این اثر، به قلم محمد رضا شرایلی می‌خوانیم: «آواز خوانی در موسیقی دستگاهی دست کم از عصر قاجار تا امروز، همواره به عنوان نقطه اوج هنر یک خواننده مطرح بوده است. اگرچه پس از دوران مشروطه با تحولات فراوان فرهنگی – اجتماعی جامعه پرداختن به تصنیف خوانی و تصنیف‌سازی بیش از پیش مورد توجه هنرمندان قرار گرفت. با این حال همچنان آواز خوانی نشانه‌ای از حفظ سنت‌اعلائی خوانندگی در موسیقی دستگاهی به‌شمار می‌رفت. در میان آواز خوانان مرد دوره پهلوی اول چند چهره موجود دارند که به دلایلی نظیر پرورش شاگردان متعدد، فعالیت بعدی در رادیو و نیز تعدد آثار در دسترس بیش از سایرین در تاریخ آواز خوانی شناخته شده‌اند. اما اگر بخواهیم از دیگر آواز خوانان آن دوره مثال‌هایی بزینم شاید با کمبود اسناد صوتی مواجه باشیم، چه هستند آواز خوانانی که به دلیل آثار کم یا عدم شهرت یافتن، آنچنان که باید شناخته نشده‌اند. آلبوم حاضر در پی معرفی بعضی از این چهره‌ها با آثار کمتر یافت‌شده از آن‌هاست تا از این رهگذر برخی سنت‌های آوازی آن دوره را نیز، که احتمالاً امروزه در روایت‌های آوازی رایج کمتر نشانی دارند، مرور کرده باشد و شاید بتوان بدین وسیله روایت کمتر شنیده‌شده از آواز پهلوی اول را در این صفحات شنید.»